

Oulujoen vesistön puitesopimuksen (OUMO) 2026–2029 hyväksyminen

Khall 27.05.2025 § 158

Valmistelija

hallintojohtaja Rauno Piippo (p. 044 497 0003):

Vesitalousasiantuntija Susanna Juntunen on 9.5.2025 kirjaamoon lähettämällään sähköpostiviestillä pyytänyt kuntaa käsittelemään Oulujoen vesistön puitesopimuksen 2026-2029 hyväksymistä:

Liitteenä kuntien päätöksentekoon hyväksyttäväksi Oulujoen vesistön puitesopimus (OUMO) 2026–2029. Pyydämme ilmoittamaan sopimuksen hyväksymisestä allekirjoittaneelle ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kirjaamoon kirjaamo.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi (dnro POPELY/1293/2025). Pyydämme myös ilmoittamaan, ketkä sopimuksen allekirjoittavat. Tavoitteena on päästä allekirjoittamaan sopimus hyväksymisten jälkeen syksyyn mennessä.

Puitesopimukseen osallistuminen mahdollistaa kunnille Fortumin, Oulun Energian ja ELY-keskuksen rahoituksen saamisen vesistöhankeille

Sopimuksen allekirjoittajat ovat seuraavat osapuolet: Fortum Power and Heat Oy (Fortum), Oulun Energia Oy, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY-keskukset) sekä Oulujoen vesistöalueen kunnat (Kunnat). ELY-keskukset lakkaavat 31.12.2025 ja sopimuksen mukaiset tehtävät hoidetaan 1.1.2026 alkaen Lapin ja Pohjois-Pohjanmaan elinvoimakeskuksissa. Puitesopimus ei sido kuntia, vaan hankkeiden toteuttaminen on vapaaehtoista.

Sopimuksella jatketaan vastaavaa vuosien 2022-2025 puitesopimusta, joka päättyy 31.12.2025. Sopimus on voimassa vuosina 2026-2029.

Sopimuksella sovitaan säännösteltyjen vesistöjen ympäristöolojen parantamista ja vesivoiman tuotannosta aiheutuneiden haittojen vähentämistä koskevien hankkeiden rahoittamisesta Oulujoen vesistöalueen kunnissa. Tämä sopimus koskee hankkeita, jotka eivät ole vesivoiman tuottajien tai muiden toiminnanharjoittajien velvoitteita. Hankkeiden valinnassa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan sopijapuolia ohjaavat strategiat sekä paikalliset, alueelliset ja valtakunnalliset ohjelmat ja tavoitteet, kuten vesienhoitosuunnitelma ja Oulujoen vesistövisio (ARVOVESI). ARVOVESI-kokonaisuuden mukaiset hankkeet priorisoidaan.

Sopimuksen osapuolet ja ARVOVESI-koordinaattori (ARVOVESI-ohjausryhmän ja Kuntien päätöksen mukaisesti) voivat tehdä vuosittain hanke-esityksiä. Hankkeen toteuttajana voi olla myös puitesopimuksen ulkopuolinen taho. Rahoitettavista hankkeista päätetään puitesopimuksen ohjausryhmän kokouksessa. Fortumin rahoitusosuus on enintään 150 000 euroa (ALV 0 %), Oulun Energian rahoitusosuus enintään 30 000 euroa (ALV 0 %) ja Lapin elinvoimakeskuksen rahoitusosuus enintään 80 000 euroa (ALV 0 %) vuosittain. Myös Pohjois-Suomen elinvoimakeskus voi osallistua hankkeiden rahoittamiseen. Kaikissa hankkeissa on lisäksi kuntien rahoitusosuus. Oulun Energian rahoitus

kohdistuu Oulun kaupungin alueeseen vaikuttaviin hankkeisiin ja Fortumin rahoitus muiden kuntien alueisiin vaikuttaviin hankkeisiin.

Yksittäisissä hankkeissa rahoitusosuudet voivat vaihdella seuraavasti:

Fortum	0-50 %
Oulun Energia	0-50 %
Elinvoimakeskukset	0-50 %
Kunta tai muu paikallinen rahoitus	vähintään 10 % (pääsääntöisesti korkeintaan 50 %, lisäksi voi olla muuta rahoitusta)

Tarvittaessa rahoitusosuuksista voidaan poiketa erikseen sopimalla.

Rahoituksen toteutumista seurataan vuosittain. Sopimuksen osapuolet voivat halutessaan sopimuskauden aikana siirtää edellisten vuosien käyttämättä jäänyttä rahoitusta tai seuraaville vuosille varattua rahoitusta yksittäiselle vuodelle isompien hankkeiden rahoittamiseksi.

Elinvoimakeskukset voivat rahoittaa hankkeita vain siinä tapauksessa, että niille osoitetaan sopivia määrärahoja valtion talousarviossa.

Puitessopimukselle perustetaan ohjausryhmä, joka kokoontuu vähintään kerran vuodessa ja päättää hankkeista, joita voidaan rahoittaa. Kaikilla sopimuksen osapuolilla on edustaja ohjausryhmässä ja kukin vastaa itse edustajansa matkakustannuksista. Puitesopimuksen ohjausryhmän kokouksessa hyväksytyn hankkeen toteuttamisesta laaditaan erillinen yhteistyösopimus voimayhtiön kanssa. Yhteistyösopimuksessa sovitaan mm. hankkeen hallinnoinnista, vastuista, aikataulusta ja rahaliikenteestä.

Esittelijä	kunnanjohtaja Kimmo Hinnola
Päätösesitys	Kunnanhallitus esittää valtuustolle liitteenä olevan Oulujoen vesistön puitesopimuksen vuosille 2026–2029 hyväksymistä.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan esityksen.

Valt 23.06.2025
184/00.01.05/2025

Päätösesitys	Kunnanhallitus esittää valtuustolle liitteenä olevan Oulujoen vesistön puitesopimuksen vuosille 2026–2029 hyväksymistä.
Päätös	